

Ügyszám: NAIH-2791-2/2014/J
Ügyintéző: dr. Bíró János
dr. Osztopáni Krisztián

Hiv. szám: BM/12327/10/2014.

Dr. Magyariné Dr. Nagy Edit részére
szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár

Belügyminisztérium

rita.liszikai@bm.gov.hu
szkhat@bm.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony!

Megkaptam az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (Ekertv.) módosításáról szóló, véleményezés céljából megküldött törvénytervezetet.

A tervezet az elektronikus hírközlési szolgáltatókra vonatkozóhoz hasonló adatmegőrzési kötelezettséget kíván előírni az Ekertv. hatálya alá tartozó szolgáltatók számára. A normaszöveg tervezetéhez tartozó indokolás nem jutott el Hatóságunkhoz, ezért egyelőre nincs mód a törvénymódosítás céljáról, szükségességéről és az információs önrendelkezési jog korlátozásának arányosságáról végleges véleményt alkotni. Mindazonáltal az újonnan bevezetendő adatmegőrzési kötelezettség szabályozásának előkészítése során szükségesnek tartom figyelembe venni a legközelebbi szabályozási analógia, az elektronikus hírközlési szolgáltatási adatmegőrzési kötelezettség alapjogi szempontú megítélését meghatározó fejleményeket. Nevezetesen azt, hogy az Európai Unió Bírósága (Bíróság) a 2014. április 8-én kelt ítéletében (Ítélet) érvénytelennek nyilvánította a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (Adatmegőrzési Irányelv).

A magyar Alaptörvény az Európai Unió Alapjogi Chartája szellemében szabályozza az alapvető jogokat, ezért a tervezett szabályozás alkotmányosságának megítélése során nem lehet eltekinteni az Ítélet azon megállapításaitól, amelyek egy lényegében azonos jogintézményről annak Alapjogi Charta ellenességét mondták ki. Visszatetsző lenne, ha a magyar jogalkotás olyan elvek mentén kívánná bevezetni az Ekertv.-ben meghatározott szolgáltatók adatmegőrzési kötelezettséget, amelyeket a Bíróság az elektronikus hírközlés területén elutasított. Javasolom a törvényelőkészítés során megfelelően figyelembe venni az Ítélet 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65 és 68 pontjaiban foglaltakat.

Hatóságunk korábban a NAIH-1410-4/2014/J számú állásfoglalásban elemezte a Eht. adatmegőrzésre vonatkozó szabályait az Ítéletre tekintettel. Az állásfoglalás szövege a <http://naih.hu/files/NAIH-1410-4-2014-J-140624.pdf> webhelyről letölthető.

A magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogra hivatkozó észrevételek a magyar alkotmányos dogmatikai rendszerben is értelmezhetők:

- Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatók tervezett adatmegőrzési kötelezettsége meghatározott természetes személyekkel kapcsolatban hozható adatokra vonatkozik, ezért az adatkezelés az információs önrendelkezési jog korlátozása. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

- Az Ekertv. 13/B. § -a az „*adatkérésre külön törvény szerint jogosult nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság, valamint nemzetbiztonsági szolgálat törvényben meghatározott feladatai ellátásának biztosítása céljából, a kérelmükre történő adatszolgáltatás*” céljából tenné kötelezővé az adatmegőrzést. A normaszöveg azonban nem jelöl meg olyan alapvető jogot vagy alkotmányos célt, amely az Alaptörvény 1. cikk (3) bekezdése értelmében a jogkorlátozás jogalapjául szolgálhatna.

- A magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jog törvény által korlátozható az állam bűnüldözési és a nemzetbiztonsági érdekére tekintettel. Az adatkezelés célhoz kötöttségét tekintve ellentmondásos, hogy az adatmegőrzési kötelezettség olyan érintettek adataira is kiterjedne, akiknek nincs közük bűncselekményekhez és adataik megőrzése nemzetbiztonsági érdekből sem szükséges. Ezért a tervezett adatmegőrzés differenciálatlansága okán szükségképp készletező adatgyűjtést valósít meg.

- Az adatmegőrzési kötelezettség jogi megítélése nem azonos a elektronikus kereskedelmi szolgáltatók és az egyéb, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók esetében. Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatók esetében a gazdasági jellegű visszaélések lehetőségére tekintettel jobban elfogadható a kötelező adatmegőrzés, mint a többi szolgáltatók esetében, amelyek tevékenysége jobban köthető alapvető jogokhoz, például a szabad véleménynyilvánításhoz. Véleményem szerint az utóbbiak esetében csak kivételesen fogadható el az adatok megőrzésére kötelezés.

- A megőrzött adatok jogszerű, célhoz kötött felhasználásának egyik szabályozási garanciája az adatigénylő indokolási kötelezettsége. Javasolom a tervezett törvényben az adatigénylést indokolási kötelezettséggel kiegészíteni.

Budapest, 2014. december „ 5 „

Üdvözlettel:

dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár